

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

**Predsednik Zveze strelskih društev za
precizno in dinamično streljanje**

g. Matej Osterman

Številka: 020-167/2015/3

Datum: 24. 11. 2015

**Zadeva: prijava zoper delo Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve na
področju Zakona o orožju – odgovor**

Zveza: vaša prijava podana po elektronski pošti z dne 27. 10. 2015

Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ) je dne 27. 10. 2015 prejelo vašo prijavo, ki ste jo po elektronski pošti podali na naš naslov. Iz vsebine izhaja, da podajate prijavo zoper delo Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve (IRSNZ) in zoper posamezne inšpektorje na področju Zakona o orožju – področju strelišč. Prijavo ste med drugim naslovili tudi na Inšpektorat za javni sektor.

Ob tem vas seznanjamo, da smo navedbe v prijavi, v delu, ki se navezuje na pristojnost MNZ skladno z določbami 16. člena Uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/2005, s spremembami in dopolnitvami) preučili ter preverili in vam na podlagi tega podajamo naslednji odgovor:

IRSNZ na podlagi prvega odstavka 80. člena Zakona o orožju (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo in 85/09, v nadaljevanju ZOro-1) opravlja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega zakona pri pravnih osebah in podjetnikih, ki posedujejo orožje, se ukvarjajo s prometom orožja ali dejavnostjo strelišča. V skladu s tem členom je inšpektorat pristojen za nadziranje tega zakona v celoti in ne le določbe 50. člena ZOro-1, ki se nanaša na dejavnost civilnega strelišča. Splošna pravila varnosti in reda na strelišču so določena z ZOro-1 in Pravilnikom o tehničnih pogojih varovanja prostorov, kjer se nahaja orožje, redu na strelišču in pogojih za izvajanje streljanja. Naloga IRSNZ pa je, da v skladu s 1. členom ZOro-1 zagotovi oziroma sprejme nujne ukrepe v javnem interesu, da bi se zavarovala javni mir in varnost oziroma odvrnila neposredna nevarnost za življenje in zdravje ljudi ter premoženje. ZOro-1 namreč ureja pravice in obveznosti posameznikov, pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov v zvezi z orožjem z namenom varovanja življenja, zdravja in varnosti ljudi ter javnega reda. Splošno pravilo ravnanja z orožjem je, da mora vsakdo z orožjem in strelivom ravnati s posebno skrbnostjo. Posebna skrbnost pri ravnanju z orožjem pa se kaže v njegovi pravilni in strokovni uporabi, nošenju, prenašanju in hrambi ter prizadevanju, da je orožje v brezhibnem stanju (22. člen ZOro-1).

V okvir nadzora pa sodijo tudi različne strelske organizacije, društva in klubi, ki morajo v skladu z določili tretjega odstavka 50. člena ZOro-1, pri izvajanju streljanja spoštovati določila 54. in 56. člena ZOro-1 ter določila predpisov, ki predpisujejo red in varnost na strelišču, skladno s Pravilnikom o tehničnih pogojih, varovanju prostorov, kjer se nahaja orožje, redu na strelišču in pogojih za izvajanje streljanja (2. člen in od 8. do 14. člena navedenega pravilnika). Gre za strelišča, ki sicer ne sodijo pod dejavnost tistih strelišč, za katere MNZ izda ustrezno dovoljenje in so vpisana v evidenco v smislu 74.

člena (civilna strelišča), pač pa za lokacije – zemljišča, ki jih posamezna organizacija, društvo oziroma klub uporablja za lastne namene. V teh primerih inšpektor nadzira izvajanje 54. in 56. člena ZOro-1, ki urejajo red in varnost na teh streliščih. Pri tem je potrebno opozoriti tudi na dejstvo, da se na IRSNZ podajajo različne prijave glede izvajanja streljanja na neki lokaciji, pri čemer prijavitelj ne navede kdo tam strelja, ali gre za pravno osebo, člane društva, posameznika in nenazadnje niti s temi podatki prijavitelj ne razpolaga.

V takih primerih se zgodi, da ni mogoče ugotoviti, kdo je dejanski organizator ali pa izvajalec nekega streljanja oziroma strelske aktivnosti in posledično kdo je dejanski zavezanec za nadzor. To je možno ugotoviti zgolj na način, da inšpektor opravi inšpekcijski nadzor, v okviru katerega ugotovi ali gre za zavezanca, ki sodi v pristojnost IRSNZ ali ne. V prvem odstavku 24. člena Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/2007 – uradno prečiščeno besedilo in 40/2014, v nadaljevanju ZIN) je namreč jasno določeno, da mora inšpektor obravnavati vse prijave, pritožbe, sporočila in druge vloge v zadevah iz svojih pristojnosti. Skladno s tem se je IRSNZ dolžan odzvati in preveriti resničnost navedb prijaviteljev, ter nenazadnje tudi ali je pristojen za obravnavo navedene prijave. Inšpektor je v vseh primerih dolžan ugotoviti dejansko stanje, zbrati dokaze in na podlagi tega sprejeti ukrepe, ki so pomembni za varnost, zdravje in življenje ljudi. V teh primerih seveda pri ugotavljanju dejanskega stanja sodelujejo različni subjekti, od zakonitih zastopnikov organizacij, društev, klubov in nenazadnje tudi fizične osebe. Izpostaviti je potrebno tudi dolžnostno ravnanje inšpektorja, ki mora v primeru, ko pri opravljanju nalog ugotovi kršitev zakona oziroma drugega predpisa, katerega izvajanje nadzoruje druga inšpekcija, na podlagi tretjega odstavka 32. člena ZIN, sam ugotoviti dejansko stanje ter o svojih ugotovitvah sestaviti zapisnik, ki ga posreduje pristojni inšpekciji.

Glede navedb, da je IRSNZ zavedel Kabinet ministrice in povzročil obilico postopkov in celo izsilil začetek spreminjanja zakonodaje pod pretvezo nevarnosti, ki izhajajo iz te dejavnosti pojasnujemo, da je bila problematika na tem področju večkrat izkazana, tudi na podlagi ugotovitev inšpekcijskih nadzorov. V ta namen je bila v mesecu januarju 2015 imenovana medresorska delovna skupina, katere temeljni cilj je preučitev problematike na področju delovanja in nadzora strelišč v Republiki Sloveniji in priprava predloga za rešitev predstavljene problematike v okviru pooblastil posameznega organa oziroma organizacije. V okviru delovanja delovne skupine je bila tudi naloga IRSNZ, da pripravi analizo stanja na področju inšpekcijskega nadzora strelišč. Ob tem pojasnujemo, da so vsi podatki navedeni v analizi, izključno podatki iz uradnih evidenc in spisov IRSNZ in se jih da v celoti preveriti. Število ugotovljenih kršitev oziroma prekrškov je dejansko malo, ker prioriteta dela inšpekcijskih organov ni sankcioniranje oziroma vodenje prekrškovnih postopkov, temveč preverjanje skladnosti delovanja posameznih zavezancev in odpravljanje ugotovljenih nepravilnosti. Sankcioniranje in vodenje prekrškovnih postopkov pride v poštev pri stopnjevanju ukrepov. Zavezanci namreč velikokrat nadzor inšpektorjev vzamejo kot dobronameren in že v času nadzorov odpravijo nepravilnosti. Tudi pri uporabi termina nepravilnost dodatno pojasnujemo, da lahko posamezne nepravilnosti istočasno pomenijo tudi kršitev oziroma prekršek. Druge nepravilnosti pa so lahko take, ki istočasno ne pomenijo kršitve oziroma prekrška, ker v zakonu zato ni predpisane sankcije. V takih primerih ima inšpektor pravico odrediti druge ukrepe določene z zakonom, z namenom odprave nepravilnosti. V analizi so tudi korektno navedene metodološke pomanjkljivosti, saj delo na področju orožne zakonodaje opravlja tudi policija, zato podatki kot taki ne izkazujejo celotne problematike na tem področju. Iz tega naslova navedena analiza služi medresorski delovni skupini zgolj kot eden izmed dejavnikov pri oceni stanja.

Izpostavljate tudi, da naj bi imel namestnik medresorske delovne skupine proti orožju oziroma sovražen do tega področja. Pojasnujemo, da nikakor ne gre za kakršnokoli sovražnost ali pa strah, je pa predstojnik IRSNZ in istočasno namestnik delovne skupine, večkrat opozoril, da se na njih obračajo ljudje, med katerimi je določene tudi strah in se orožja bojijo. Inšpektorji pa so dolžni skladno s tem zagotavljati javni interes in ugotavljati ali pravica enega posega v pravico drugega in v kašni meri. Skratka, vedno je potrebno preveriti dejstva z vseh vidikov in na podlagi tega sprejeti ustrezne ukrepe, ki temeljijo na zakonskih predpisih.

V vaši prijavi tudi navajate, da ste pri branju dokumenta št. 020-332/2014/7 z dne 10. 3. 2015 zaznali, da IRSNZ izvaja inšpekcijske nadzore na streliščih povsem nezakonito. Prav tako navajate, da inšpektorji ne uporabljajo veljavnih predpisov, da inšpektorji odločajo subjektivno po lastnem razmisleku, da inšpektorji ne poznajo predpisov, ki opredeljujejo njihove pristojnosti, da so odločbe nezakonite, podkrepjene z grožnjami o visokih globah, itd.. Ob tem pojasnjujemo, da je vsesplošno navajanje nepravilnosti in nezakonitosti irelevantno. Zadeve ali postopki se med seboj razlikujejo, konkretno pa jih je možno presojati samo v predpisanih upravnih, sodnih in drugih pravnih postopkih. Vsi zavezanci imajo namreč v postopku inšpekcijskega nadzora zoper odločitve inšpektorjev, pravico do pritožbe in drugih pravnih sredstev, Republika Slovenija pa tudi odgovarja za premoženjsko škodo, ki je bila zavezancu ali drugi osebi povzročena s protipravnim dejanjem ali opustitvijo dejanja inšpektorja pri izvajanju nalog inšpekcijskega nadzora (37. člen ZIN).

Navedeno velja tudi za navedbe, da se zlorablja in nezakonito uporablja določila ZIN in 144. člena Zakona o splošnem upravnem postopku, saj naj bi po vašem mnenju večina odločb temeljila na izrekanju prepovedi, in sicer na podlagi napačnih predpisov in abstraktnem zaznavanju kršitve varnosti. Ob tem je potrebno opozoriti na eno izmed zelo pomembnih, pravnomočnih in dokončnih sodb Upravnega sodišča, ki je odločalo na podlagi pritožb glede inšpekcijskega ukrepa inšpektorja IRSNZ (sodba št. II U/2014-13 z dne 4. 6. 2014). Inšpektor je namreč v okviru inšpekcijskega nadzora ugotovil, da je na strelišču z linije streljanja, glede na opremljenost (zavarovanje) strelišča in glede na mogoč domet krogel iz orožja, ki je v uporabi na strelišču, mogoče ustreliti izven s trakom zavarovanega območja strelišča. Inšpektor je z osebno zaznavo ugotovil, da ni ovir za odlet krogel z območja strelišča – krogle so lahko neovirano odletele izven strelišča oziroma izven zavarovanega prostora strelišča. S tem pa bi lahko prišlo do poškodb oseb, ki so oziroma bi lahko neovirano prišle v domet krogel izven zavarovanega območja strelišča. Inšpektor je tudi ugotovil, da se streljanje izvaja v škodo drugih oseb ter javno koristi, saj je bilo v primeru, da se zavaruje območje strelišča, do razdalje, do katere so lahko prileteli izstrelki, potrebno zavarovati tudi območje (parcele), ki ni v lasti upravljavca strelišča.

Na podlagi teh ugotovitev je tako inšpektor, kljub dejstvu, da je bilo v času streljanja, strelišče zavarovano s trakom, ter opozorilnimi tablam, v skladu z načelom prevencije in načelom sorazmernosti, ocenil, da je za varno streljanje z orožjem, ki ga na strelišču uporabljajo, potrebno storiti bistveno več, da bo zagotovljen splošen namen iz 1. člena ZOro-1, to je varovanje življenja in varnosti ljudi ter javnega reda. Prav tako je glede na ugotovitve inšpektorja povsem jasno, da na strelišču, brez zagotovitve dodatne varnosti prihaja do kršitev 22. člena ZOro-1, torej do kršitev "splošnega pravila" ki določa, da mora vsakdo z orožjem in strelivom ravnati s posebno skrbnostjo. Dodatno varnost mora upravljavec strelišča zagotoviti s premestitvijo opozorilnega traku in opozorilnih tabel na razdaljo od linije streljanja, ki je enaka dometu krogel iz orožij, ki se uporabljajo na strelišču ali s postavitvijo preprek na strelišču, ki so izdelane iz materialov, ki zadrži krogle iz vseh orožij, ki se uporabljajo na strelišču in so postavljene tako, da onemogočijo izlet krogel izven zavarovanega območja strelišča.

Iz navedenega tudi izhaja nesporno dejstvo, da je upravljavec strelišča zadostil splošnim zahtevam in da ni storil nobenega prekrška, vendar pa kljub temu ostaja dejstvo, da sam trak, postavljen na robu parcele (strelišča), ne zadostuje, da bi se zagotovila varnost za življenje in zdravje predvsem lastnikov sosednjih parcel, ki imajo kot lastniki vsekakor razpolagalno pravico s svojimi zemljišči, in jim torej sam trak in opozorilne table ne prepovedujejo neomejeno gibanje po lastnih parcelah, tudi v času, ko se na sosednji izvaja streljanje. Že sam upravljavec strelišča bi tako moral samoiniciativno iz preventivnih razlogov, in zaradi možnosti pravilne in varne uporabe orožja, zagotoviti tako varnost pri izvajanju streljanja, da se že v sami osnovi prepreči kakršnakoli možnost nastanka škode, poškodb ali celo smrti lastnikov okoliških parcel ali drugih ljudi v okolici. Inšpektor je tako v skladu z 4., 5. in 6. členom ZIN ob upoštevanju načela prevencije, torej z namenom, da se prepreči možnost velikega rizika oziroma nevarnosti poškodbe ali smrti ljudi s strelnim orožjem, odredil dodatne ukrepe, s katerimi je zagotovil ne le pasivno varstvo in tako zadovoljil zgolj osnovnim zahtevam varnosti, temveč je tudi s konkretnimi ukrepi (s postavitvijo ustreznih preprek ali s premestitvijo opozorilnega traku in opozorilnih tabel na razdaljo od linije streljanja, ki je enaka dometu krogel iz orožij, ki se uporabljajo na

strelišču) onemogočil vsako možnost ogrožanja varnosti in zdravja ljudi v času, ko se na strelišču izvaja streljanje. Gre torej za uveljavljanje načela s katerim se že zaradi suma o obstoju nevarnosti odredi ukrepe za odstranitev te nevarnosti. Odrejeni ukrepi pa so povsem v skladu tudi z načelom samostojnosti, načelom varstva javnega interesa in načelom sorazmernosti.

Senat upravnega sodišča je z navedeno sodbo namreč v celoti pritrdil tako II. stopenjskemu organu, kot tudi inšpektorju pri izdaji odločbe na I. stopnji. Iz sodbe jasno izhaja, da je bila inšpektorjeva odločitev pravilna in na zakonu utemeljena. Sodišče je posebej poudarilo, da je v pristojnosti IRSNZ nadzor nad izvajanjem ZOro-1, kar pomeni tudi nadzor nad tem ali se z orožjem in strelivom ravna s posebno skrbnostjo (22. člen ZOro-1). V nadaljevanju je sodišče potrdilo, da je uporaba orožja nevarna dejavnost, kjer ima lahko vsaka, tudi nehotena napaka zelo hude posledice za zdravje ali celo življenje ljudi. Zato je po oceni sodišča naloga pristojnega inšpekcijskega organa, da ukrene vse potrebno, da do takšnih posledic ne pride.

Glede navedbe, da subjektivno opozarjanje na "nepravilnosti" ne more biti razlog za odpoved tekmovanj ter vprašanja, kako lahko inšpektor po telefonu odredi odpoved tekmovanj pojasnujemo, da inšpektorji po telefonu ne odredijo odpoved oziroma prepoved tekmovanj. Dejansko pa je bilo ugotovljeno, da se je inšpektor v posameznih primerih (po predhodno prejeti prijavi) najprej po telefonu pri upravljavcu strelišča pozanimal zakaj gre oz. kdaj in na kako urejenem zemljišču nameravajo izvesti strelsko tekmovanje. Ob tem je potrebno opozoriti, da je tako ravnanje inšpektorja dolžnostno in da to tudi od njega zahteva zakon. Inšpektor mora namreč skladno z določili 33. člena ZIN delovati preventivno z namenom, da prepreči morebitno kršitev. Skladno s tem je inšpektor v takih primerih predstavil vse ukrepe, ki jih mora upravljavec strelišča izvesti pred začetkom izvajanja strelskega tekmovanja na strelišču. V kolikor upravljavec strelišča oziroma organizator neke tekme ne more zagotoviti izpolnjevanje pogojev, se seveda sam odloča, ali bo tako tekmo izvedel ali ne, saj s tem nosi tudi odgovornost. Inšpektor pa ga je dolžan opozoriti na posledice. Glede na navedeno ugotavljamo, da v teh primerih ni šlo za inšpektorjevo prepoved strelskega tekmovanja po telefonu, temveč za samostojno odločitev organizatorja tekmovanja in sicer potem, ko je v razgovoru z inšpektorjem spoznal, da ne more zagotoviti varnega strelskega tekmovanja.

V prijavi navajate tudi vprašanja, kakšne delovne izkušnje imajo inšpektorji ter kakšne izpite so opravili, da lahko delajo na področju orožja in strelišč, kakšne delovne izkušnje ima glavni inšpektor, kakšno strokovno znanje in izobrazbo imajo inšpektorji ter glavni inšpektor. Ob tem pojasnujemo, da vsi zaposleni na IRSNZ izpolnjujejo vse zahtevane pogoje glede delovnih izkušenj, izobrazbe, strokovnih znanj (inšpektorski izpit), kot je to določeno v Aktu o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v IRSNZ. Ob tem poudarjamo, da ZOro-1 ne določa, da bi morali inšpektorji, ki opravljajo inšpekcijski nadzor, imeti posebni izpit iz tega področja. Ima pa inšpektor pravico in dolžnost, da se skladno z določbo prvega odstavka 170. člena Zakona o delovnih razmerjih, stalno izobražuje, izpopolnjuje in usposablja v skladu s potrebnimi delovnega procesa, in sicer z namenom ohranitve oziroma širitve sposobnosti za opravljanje dela po pogodbi o zaposlitvi, ohranitve zaposlitve ter povečanja zaposljivosti. Na podlagi navedenega ugotavljamo, da so vsi inšpektorji, ki opravljajo inšpekcijske nadzore na podlagi ZOro-1 strokovno usposobljeni za opravljanje svojega dela v skladu z ZOro-1.

Glede nezakonitosti pri nadzoru strelišča LD Slovenj Gradec dne 29. 8. 2015 pojasnujemo, da je zakoniti zastopnik zavezanca pisno potrdil, da se z ugotovitvami inšpektorja v zapisniku št. 061-262/2015/5 (4-04) z dne 29. 8. 2015 v celoti strinja in da na njihovo vsebino nima pripomb. Ravno tako se zavezanec (LD Slovenj Gradec) ni pritožil na izdano mu odločbo št. 061-262/2015/6 (4-04) z dne 2. 9. 2015, ki je tako že postala pravnomočna. Je pa potrebno pojasniti, da inšpektor ni prepovedal izvajanje streljanja na strelišču, kjer se je sprva izvajalo tekmovanje v streljanju na glinaste golobe, temveč je prepovedal le tekmovanje z malokalibrskim orožjem. Pri tem je namreč ugotovil, da se je izvajalo navedeno streljanje na glinaste golobe varno in v skladu s predpisanim. Zelo pomembno in odločilno dejstvo, ki je v celoti spremenilo okoliščine, pa je bilo v tem, da je inšpektor pred zaključkom nadzora zaznal, da se je začelo izvajati tudi streljanje z malokalibrskim orožjem (puško), ki ima domet 1400 metrov. Navedeno streljanje pa se ni izvajalo varno, saj je bilo mogoče iz linije streljanja ustreliti

izven s trakom zavarovanega območja na strelišču. S tem je nastala enaka situacija, kot je opisana zgoraj in je bila tudi predmet presoje sodišča, ki je o tem izdalo sodbo in v celoti potrdilo inšpektorjevo odločitev.

Ob tem pojasnjujemo, da inšpektor pri svojem delu uporablja različna strokovna spoznanja in literaturo iz področij, kjer izvaja inšpekcijsko nadzorstvo, saj so mu le ta v strokovno oporo. To velja tudi na področju nadzora glede zavarovanja in varnosti na streliščih. V ta namen je res v zapisnik o inšpekcijskem nadzoru vnesel določena strokovna spoznanja, ki pa kot taka niso bila ključna in niso vplivala na inšpektorjevo odločitev. Za prepoved tekmovanja z malokalibrskim orožjem je bila namreč ključna ugotovitev, da je možno z linije streljanja ustreliti izven zavarovanega območja strelišča. S tem pa bi lahko prišlo do poškodb oseb, ki so oziroma bi lahko neovirano prišle v domet krogel izven zavarovanega območja strelišča.

Pri vprašanju glede vodenja evidenc po 77. členu ZOro-1, je potrebno pojasniti, da je bilo na to temo več strokovnih dilem, tudi med inšpektorji. V zvezi s tem so bile tudi različne odločitve sodišč glede tega vprašanja. Pri odgovoru, katere evidence se morajo voditi, je odvisno od dejavnosti, ki se izvaja na posameznem strelišču. Na podlagi tega tako inšpektor praviloma v vseh postopkih preveri dejavnost in katere evidence se vodijo, na podlagi tega pa tudi sprejme odločitev, ali bo zahteval, da se vodi posamezna evidenca ali ne. Zato ni mogoče podati enotne razlage oziroma odgovora, katere evidence je potrebno voditi na katerem strelišču, kjer je potrebno predhodno preveriti vse aktivnosti, ki se izvajajo na strelišču.

V prijavi med drugim tudi navajate, da posojanje orožja nima nobene povezave z analizo strelišč in njihovo varnostjo. Ocenjujemo, da temu ni tako, saj je varnost na strelišču vsekakor povezana tudi s pravili posojanja orožja, ki ga določajo določbe 44. člena ZOro-1. V kolikor se namreč orožje posoja posameznim osebam na strelišču v nasprotju s predpisi, oziroma osebam, ki niso usposobljene za varno rokovanje z orožjem, potem je tako posojanje vsekakor povezano z varnostjo.

Tudi hramba orožja je povezana z aktivnostmi na strelišču in samo varnostjo. Zelo pomembno je namreč, kjer se hrani orožje na strelišču in komu je dostopno in pod kakšnimi pogoji.

Glede vprašanja pridobitve plačila in očitku o zavajanju, pa je potrebno pojasniti, da so inšpektorji v določenih primerih z ugotavljanjem načina plačila za strelsko dejavnost na strelišču dokazali ali se je na strelišču izvajala dejavnost civilnega strelišča, ki se je pričela izvajati preden je upravljavec strelišča prejel dovoljenje MNZ. Na teh streliščih (brez dovoljenja MNZ) pa so rokoval in streljali z orožjem osebe, ki ne bi smele.

S spoštovanjem,

Mag. Vesna Györfös Znidar
ministrica

Poslati:

– g. Mateju Ostermanu – po e-pošti (mato.osterman@gmail.com)

